

‘Praktijk is een heel belangrijke component’

Praktijkdagen voor leerlingen Groen, Grond & Infra staan onder druk

Nu het sectorplan is afgelopen, staan de praktijkdagen voor leerlingen Groen, Grond & Infra onder druk. Sommige scholen hebben er hun eigen draai aan gegeven en gaan door, zoals het Groenhorst College in Barneveld. De sociale partners willen een doorstart.

Minikranen, een shovel, enkele trekkers van mechanisatiebedrijven uit de buurt, bosmaaiers, kettingzagen en een eigen magazijn vol gereedschap. De werkplaats van de opleiding Groen, Grond & Infra op het Groenhorst College in Barneveld is ruim uitgerust om de leerlingen een indruk te geven van de loonwerkpraktijk. Er is een buitenruimte van 1,5 hectare beschikbaar, een heuse spuitplaats en de leerlingen onderhouden een shortgolfsbaan en een recreatieterrein in de buurt. “Praktijk is een heel belangrijke component van de opleiding”, stelt coördinator Armin Satter. Samen met drie andere collega’s geeft hij de opleiding Groen, Grond & Infra op zijn school vorm. “Zeker nu de instroom toch minder basiskennis heeft dan vroeger - nieuwe leerlingen hebben vaak geen agrarische of cultuurtechnische achtergrond meer - is praktijk op school nog belangrijker geworden. Ze moeten veilig leren manoeuvreren met een trekker, veilig aan- en afkoppelen, de basisafstellingen en -elementen leren. Op school bieden we ze de ruimte om te oefenen.”

Het Groenhorst College is daarin vooruitstrevend. Behalve een praktijkruimte op school werkt het al zo’n zeven jaar samen met een vijf- tot zevental leerbedrijven in de buurt. “Hier is deels het succes van onze opleiding op gebaseerd. Leerlingen kunnen op deze bedrijven ervaring opdoen in de échte praktijk. De docent heeft daardoor wekelijks contact met het bedrijfsleven en in een zogeheten bedrijfsadviescommissie wisselen we ervaringen uit, waardoor we de opleiding blijven verbeteren.”

25 jaar loonwerkonderwijs

Het loonwerkonderwijs bestond vorig jaar een kwart eeuw. In die 25 jaar is er veel veranderd en nog steeds is er verandering gaande. Het onderwijs probeert daar continu op aan te sluiten, maar dat is geen eenvoudige taak. Daarnaast moet ook de moderne werkgever zijn werknemers blijven opleiden. Reden genoeg dus om aandacht te besteden aan de toekomst van morgen. Leren stopt nooit.

Voor de school is dit netwerk een betere oplossing dan samenwerken met een praktijkschool. “Het was rendabeler de praktijkleergelden in te zetten bij de leerbedrijven dan bij een praktijkschool. We konden daardoor meer begeleide draaiuren per machine per leerling aanbieden.”

Welkome aanvulling

Het sectorplan, dat drie jaar geleden in het leven werd geroepen, was daarop een welkome aanvulling. Er kwam extra geld beschikbaar om leerlingen meer praktijkdagen te laten volgen. “Het was echt een succes”, stelt Satter. “Leerlingen waardeerden het zeer, zo bleek uit evaluaties. Het was een verbreding van hun stage. Ze kwamen hierdoor met veel meer verschillende werkzaamheden in aanraking.” Tot eind vorig jaar. Het sectorplan liep af, waardoor het praktijkleren op veel opleidingen Groen, Grond & Infra onder druk is komen te staan. Zo ook op het Groenhorst College. “Hoewel we nog steeds samenwerken met de leerbedrijven is het niet meer wat het geweest is”, zegt Satter, ook voorzitter van het Landelijk Overleg Loonwerk (LOL). “Zonder financiële steun krijgen veel scholen de praktijkdagen niet meer georganiseerd.” Op zijn eigen opleiding lukt dat nog wel vanwege het netwerk van bedrijven dat de school om zich heen heeft, maar in mindere mate. In plaats van zestien weken een dagdeel per week op een praktijkbedrijf kunnen leerlingen nu nog maar tien weken een dagdeel per week op een leerbedrijf terecht. “Het is echt zonde. Het sectorplan is een goed format. Iedereen is er enthousiast over.” Satter ziet het echter niet somber in. “Meer scholen hebben hierdoor een netwerk van bedrijven om zich heen gekregen. Bedrijven zijn meer betrokken bij het onderwijs en de vrijblijvendheid is eraf. We staan nu voor de gezamenlijke uitdaging om met de sociale partners een oplossing te vinden en het project aan het draaien te houden.”

Nut en noodzaak

Bart van Wijlen ziet op zijn bedrijf, Aannemersbedrijf Van Wijlen in Sprang-Capelle, sinds januari minder leerlingen

Praktijkdagen-nieuwe stijl

Het sectorplan liep eind 2016 af en daarmee zijn de praktijkdagen voor leerlingen Groen, Grond & Infra ook ten einde gekomen, maar niet voorgoed. "De praktijkdagen zijn bij alle partijen zo goed bevallen dat we een doorstart willen maken", zegt Dick Klop van CUMELA. "Door de praktijkdagen zijn leerlingen echt met de praktijk in aanraking gekomen en dat moeten we in de lucht houden." Hij ziet de praktijkdagen op de leerbedrijven dan ook als noodzakelijk voor een goede opleiding. "Scholen kunnen de praktijk niet nabootsen en de praktijkdagen verhogen het niveau van de opleiding. Het leidt de leerlingen breder op. De school heeft een grote rol in de basisvaardigheden, maar de specifiekere werkzaamheden kan het onderwijs niet oppakken. Daarvoor zijn de praktijkdagen perfect." Hoe de doorstart er concreet gaat uitzien, is nog niet duidelijk, maar wel zijn de sociale partners het eens dat het project navolging moet krijgen. "Scholen hebben te weinig praktijkgeld, dus we willen dat ze een bijdrage krijgen vanuit de sociale partners. Het overige deel zal de school zelf bij moeten leggen", aldus Klop. Of de overheid hier ook een rol in gaat spelen, is nog onzeker. Het ideale plaatje is dat elke school een netwerk aan praktijkbedrijven, het liefst met verschillende disciplines, om zich heen krijgt waar de leerlingen terecht kunnen, stelt Klop. "Daar schortte het nog aan in het sectorplan. De scholen hadden te weinig direct contact met de bedrijven. Dat willen we ook anders gaan inrichten. Het moet een coproductie worden." De praktijkdagen-nieuwe stijl staan gepland voor het schooljaar 2017-2018.

Groen, Grond & Infra. Nu het sectorplan is stopgezet, zijn ook daar de praktijkdagen flink verminderd. "Dat is erg jammer. Praktijkdagen hebben gewoonweg nut en noodzaak. Nut omdat de praktijkdagen ervoor zorgen dat leerlingen in aanraking komen met werkzaamheden waaraan ze op hun stagebedrijf wellicht niet toekomen. Noodzaak omdat leerlingen door de praktijkdagen veilig leren werken. We werken in onze sector met zulke grote machines, daar kun je niet zomaar een ongeofende jongen op zetten. Dat risico is te groot en de machines zijn te duur." Hijzelf klopte naar aanleiding van het sectorplan bij CUMELA aan. "Het niveau van de bedrijven wordt steeds hoger en het niveau van de jongens die instromen steeds lager. Ik vind dat als je iets niet goed ziet gaan niet alleen commentaar moet leveren, maar ook zelf actie moet ondernemen." Van Wijlen zelf werkt sinds 2012 al samen met het Prinsentuin College in Andel. "We zijn dus gewend om praktijklessen hier op het bedrijf te geven. We hebben zo'n acht leermeesters rondlopen."

Met het sectorplan breidden de praktijkdagen op het bedrijf zich uit. Onderwerpen als veilig hijsen en het opsporen van kabels en leidingen kwamen aan de orde. "We zetten dat in scène. Een leerling moet gewoon een keer in een praktijkles ervaren hoe het is om een kabel kapot te trekken om schade in de échte praktijk te voorkomen. Dat leren ze niet uit een boekje."

Hoewel het sectorplan nu is stopgezet, blijft het bedrijf samenwerken met het Prinsentuin College, alleen zijn er minder praktijkdagen. De school neemt de kosten op zich. "Ik hoop wel dat we hier een oplossing voor vinden. Goed personeel vinden, wordt in de toekomst echt een grotere uitdaging dan voldoende werk aannemen. Jonge mensen blijven opleiden, is dan ook het belangrijkste voor het voortbestaan van de sector."

TEKST & FOTO'S: Marjolein van Woerkom

Docenten Robert Peterman, Armin Satter, Robert-Jan Groot en Pieter de Pater van de opleiding Groen Grond & Infra op het Groenhorst College in Barneveld zijn ervan overtuigd dat praktijk is een heel belangrijke component is van de opleiding.

Bart van Wijlen: "Goed personeel vinden wordt in de toekomst echt een grotere uitdaging dan voldoende werk aannemen."